

ODDĚL 4

1. Ruské písmo

И и Ы ы	І і	АРХИВ (archiv)	ОРГАНИЗМ	ВИЗИТ (vizita)	ВИДУМ
Й й Ъ ъ	Ј ј	АМЕРИКА (Amerika)	ЛЕНИНИ	ВИЗА (viza)	ВУДА
		ЙЕМЕН (Jemen)	НАЙТИ	КРАЙ (okraj)	ПРАЙ
		МЫ (my)	НАЙТИ (najiti)	ВОЙТИ (vejiti)	ВОЙТИ
			МЫ	СЫН	СЫН
					(syn)

У tomto odděle rozpoznáváte další písmena ruské abecedy: měkkou samohlásku и (i), měkkou souhlásku й (j) a tvrdou samohlásku ы (y). Ruské и je měkká samohláska, ale na rozdíl od jiných měkkých samohlásek, např. е, před sebe и na začátku slova nepřibírá j-, např. Ирина [irina], ale Ева [jéva]. Pouze na začátku slabiky, která následuje po samohlásce, se před -и kvůli ryzlosti řecí -j- vysloví, avšak jen slabě, např. канойст [kanojst].

2. Svěcení

1. Poslouchejte a opakujte. Nakonec opište.

Ирина	Ирина	минута	минута	кино	кино
(Irena)	(Irena)	(minuta)	(minuta)	(kino)	(kino)
историк	историк	институт	институт	Иван	Иван
(istorik)	(istorik)	(institut)	(institut)	(Ivan)	(Ivan)
край	край	Енисей	Енисей	май	май
(kraj)	(kraj)	(Jenisej)	(Jenisej)	(květen - máj)	(květen - máj)
майор	майор	трамвай	трамвай	хоккей	хоккей
(major)	(major)	(tramvaj)	(tramvaj)	(hokej)	(hokej)

Крым	Крым	высокий	высокий	визов	визов
(Krym)	(Krym)	(vysokij)	(vysokij)	(vizov)	(vizov)
розы	розы	вазы	вазы	мы	мы
(rožje)	(rožje)	(vazy)	(vazy)	(my)	(my)

2. Poslouchejte a rozortujte rozdly ve vyslovnosti -и- а -ы-:

виза	—	вывоз
Иван	—	к Ивану
Крым	—	рис (ryže)

3. Které slovo do řádku obsahově nepatří?

- торт, воск, кокос, орех
- Вера, Ева, Анна, Амур
- океан, река, охрана, ванна
- хрен, сова, рак, коза
- Курок, Амур, Омск, Москва
- Москва, Невá, Крым, Йемен

ODDÍL 5

1. Ruské písmo

Л л	Л л	Лéна (Lena) лист (list)	Лéна лист	лунá (měsic) Урал (Ural)	луна Урал
-----	-----	----------------------------------	--------------	-----------------------------------	--------------

Ruské л se svou výslovností významně liší od českého l. Má dvě výslovnostní formy - tvrdou a měkkou (palatalizovanou - viz str. 17).

Tvrdé л vyslovíme takto: špičku jazyka opřeme o horní řezáky v místě jejich rozhraní s dásněmi, přední část jazyka je lžícovitě prohnutá a dohýká se zubů svým okrajem, střední část jazyka klesá dolů (výslovnost nacvičíte nejlépe na slabikách -lu-, -clu-, -clu- - dbějte na to, abyste střední část jazyka tlačili dolů!).

2. Cvičení

1. V následujících dvojicích slov stojí proti sobě tvrdé a měkké л. Dbějte na rozdílnou výslovnost a opakujte podle nahrávky.

лампа	-	лист	Лара	-	литр
(lampá)	-	(list)	(Lara)	-	(litr)
лодка	-	колéно	молокó	-	лев
(lodka)	-	(koleno)	(mléko)	-	(lev)
лýпа	-	лéктор	лунá	-	лес
(lupa)	-	(lektor)	(měsic)	-	(les)

2. Přečtěte a napište následující slova:

салáт	салáт	лáва	лáва	Лизá	лугá
(salát)	(salát)	(láva)	(láva)	(Liza)	
агáтер	агáтер	волк	бáра	килогрáмм	миллигрáмм
(ateř)	(ateř)	(vlk)	(bar)	(kilogram)	

ODDÍL 6

1. Ruské písmo

V tomto oddílu se seznámíte s dalšími zcela odlišnými souhláskami:

Б б	Б б	Б б	Байкáл (Bajkal)	Бáйкал	бéтон (beton)	бéтон
Д д	Д д	Д d	бéльный (bilyj)	бáйки	табáк (tabák)	табáк
П п	П п	Р р	Дон (Don)	Дон	завóд (zavod, továrna)	завóд
Ф ф	Ф ф	Ф f	Андрéй (Andrej)	Андрéи	дом (dom)	дом
Г г	Г г	Г g	(Ондréй)	Пáвел	пóле (pole)	пóле
			Пáвел (Pavel)	Пáвел	кáпитáн (kapitán)	кáпитáн
			пóчтá (posta)	пóчтá	муфлóн (muflon)	муфлóн
			Фиги́шп (Fijip)	Фиги́шп	фóрма (forma)	фóрма
			кóфе (kava)	кóфе	кни́га (knihá)	кни́га
			Гáлина (Halina)	Гáлина	голова́ (hlava)	голова́
			Грáмм (gram)	Грáмм	лунá	лунá

Všimněte si, že ruština nezná -h-. Proto slova a vlastní jména, která v češtině obsahují -h-, se v ruštině píší s -x- nebo -r-:

Напř. хоккей	-	хоккей
hobby	-	хóбби
Halina	-	Гáлина
Praha	-	Прáга.

2. Сүіцені

1. Poslouchejte a opakujte. Nakonec opíšte. U slova **декан** si všimnete tvrdé výslovnosti -e- (viz ještě Uрок 13 – ГРАММАТИКА).

банкн	<i>bankon</i>	банан	<i>banan</i>	ковбой	<i>kovboj</i>	<i>kovboj</i>
(<i>bankon</i>)		(<i>banan</i>)		(<i>kovboj</i>)		
кабинет	<i>kabinet</i>	декан	<i>dekan</i>	обед	<i>obed</i>	<i>obed</i>
(<i>kabinet</i>)		(<i>dekan</i>)		(<i>obed</i>)		
метод	<i>metod</i>	мода	<i>moda</i>	правда	<i>pravda</i>	<i>pravda</i>
(<i>metoda</i>)		(<i>moda</i>)		(<i>pravda</i>)		
радио	<i>radio</i>	Лондон	<i>London</i>	студент	<i>student</i>	<i>student</i>
(<i>radio</i>)		(<i>Londyn</i>)		(<i>student</i>)		
пиво	<i>pivo</i>	Павел	<i>Pavel</i>	Днепр	<i>Dnepr</i>	<i>Dnepr</i>
(<i>pivo</i>)		(<i>Pavel</i>)		(<i>Dnepr</i>)		
парк	<i>park</i>	кари	<i>karri</i>	профессор	<i>professor</i>	<i>professor</i>
(<i>park</i>)		(<i>karri</i>)		(<i>profesor</i>)		
Африка	<i>Afrika</i>	Арктика	<i>Arktika</i>	Европа	<i>Evropa</i>	<i>Evropa</i>
(<i>Afrika</i>)		(<i>Arktida</i>)		(<i>Evropa</i>)		
лёгкий	<i>levkij</i>	комфорт	<i>komfort</i>	игла	<i>igla</i>	<i>igla</i>
(<i>levkij</i>)		(<i>komfort</i>)		(<i>igla</i>)		
вагон	<i>vagon</i>	агент	<i>agent</i>	фирма	<i>firma</i>	<i>firma</i>
(<i>vagon</i>)		(<i>agent</i>)		(<i>firma</i>)		
тим	<i>tim</i>	пилот	<i>pilot</i>	проба	<i>proba</i>	<i>proba</i>
(<i>tim</i>)		(<i>pilot</i>)		(<i>proba</i>)		
Дунай	<i>Dunaj</i>	Борис	<i>Boris</i>	Галина	<i>Galina</i>	<i>Galina</i>
(<i>Dunaj</i>)		(<i>Boris</i>)		(<i>Galina</i>)		

2. Podle poslouchu doplňte sluhující písmeno:

Р...ка, Д...кумент, ...тка, В...гон, М...год, пив..., дё...кий,
...роща, М...мент, с...ва, К...кос, ф...тограф

ODDÍL 7

1. Русké písmo

б	6	мѣк. знак	область	область	корень	корень
ѐ	ѐ	Jo	Алѣна	Алѣна	орѣл	орѣл
Ю ю	Ю ю	Ju	Юрий	Юрий	каюта	каюта
Я я	Я я	Ja	Япония	Япония	язык	язык
			Мария	Мария	кадж	кадж
			(<i>Marte</i>)		(<i>Kajak</i>)	

V tomto oddíle se seznámíte s dalšími měkkými hláskami: ѐ, ю, я a tv. měkkým znakem Ъ.

ѐ, ю, я psaná po souhláске označují měkkost této předcházející souhlásky (zopakujte si oddíl 3).

Мѣккы знак má dvě funkce:

- měkčí předchozí souhlásku, např. область [óblastʲ],
- ukazuje, že samohláска, která stojí za měkkým znakem, neměkčí předchozí souhlásku, ale vyslovuje se s -j-, např. премьера [premjéраj].

ѐ je vždy přízvukné a přízvuk se pad him neoznačuje.

2. -E- a -я- v nepřízvukném postavení

Neprízvukné e a я se (až na jednu výjimku) vyslovují stejně, záleží pouze na postavení vzhledem k přízvukné slabice:

- stojí-li na začátku slova nebo ve slabice bezprostředně před přízvukem, vyslovují se jako krátké -j-, např. Елена [jiléна], язык [jыzk].
- ve všech ostatních pozicích před a po přízvukné slabice se tyto hlásky vyslovují jako velmi krátké a oslabené -i-, např. бетон [bitón].